

Programma 05 Mobiliteit

Provincie Noord-Brabant

Wat wil de provincie bereiken?

Wij willen dat Brabant nu en in de toekomst een fijne plek is om te wonen, werken en recreëren. Waar je vlot en aangenaam op je bestemming kunt komen en waar producten slim vervoerd worden. Wij willen ook dat Brabant een internationale top kennis- en innovatieregio blijft. Om bij te dragen aan de concurrentie- en agglomeratiekracht van Brabant, werken we samen met onze partners aan een veilig, slim en duurzaam mobiliteitsnetwerk voor bewoners, bedrijven en bezoekers.

We werken vanuit vier ontwikkellijnen om dit mobiliteitsnetwerk voor Brabanders en de Brabantse economie te realiseren:

Mobiliteit op hoofdlijnen

Beroep op algemene middelen

€ 105.420 t.b.v. de wegenoverdracht N639 aan gemeenten ihkv omlegging Baarle; gedekt door een aframing van het investeringskrediet tgv algemene middelen.

Basis uitwerking bestuursakkoord 2019-2023

Bij het bestuursakkoord 2019-2023 zijn voor programma 05 – Mobiliteit geen middelen toegekend.

Afwijkingen van prestaties

- De overeenkomsten Wilhelminakanaal (herbouw sluis II en fase 1,5) schuiven door naar Q1 2020 nav de beschikbaarheid van de geactualiseerde kostenramingen. Op basis van gereserveerde middelen bij de Perspectiefnota 2018 zal dan een definitief voorstel aan de Staten worden gedaan.
- De streefwaarden voor het aantal initiatieven Spoor, HOV en Knooppunten (SHK) en vernieuwing OV worden naar boven bijgesteld.
- De streefwaarde 2019 voor % gerealiseerde routedelen eerste 5 snelfietsroutes wordt bijgesteld van 50 % naar 30%. We verwachten de streefwaarde 100% in 2020 te halen.
- Gunning van N279 Veghel – Asten wordt verwacht medio 2020 i.p.v. ultimo 2019. Oplevering wordt nog steeds voorzien in 2023.

Ontwikkelingen en onzekerheden

- De middelen voor het project Maaslijn (inclusief de aanvullende middelen) worden geraamd in 2020. Mogelijk zijn deze middelen (totaal € 29 mln) al in 2019 nodig
- Eind 2018 is een begrotingssubsidie in het kader van Programma Hoogfrequent Spoor (PHS) Vught beschikt. Met het Rijk loopt momenteel een discussie over de vorm.
- De recente uitspraak van de Raad van State dat de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) niet meer gehanteerd mag worden als toetsingskader voor projecten heeft ook impact op infrastructuur. Hoewel de exacte impact nog onduidelijk is, kunnen procedures hierdoor mogelijk langer en onzeker(der) worden.
- Vanwege de grote mate van afhankelijkheid van partners (gemeenten, Rijk, ProRail) ramen we voor de snelfietsroutes behoudend. Mogelijk dat de door de Staten beschikbaar gestelde middelen eerder nodig zijn. De dekking is afkomstig uit reserve SIF.

05.01 Basis op orde

Wat wil de provincie bereiken?

We streven naar een goed functionerend provinciaal wegennet vanuit de kernwaarden verkeersveiligheid, bereikbaarheid, leefbaarheid en duurzaamheid.

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Beheer en onderhoud provinciale wegen

De provinciale infrastructuur ligt er gemiddeld goed bij. Via planmatig onderhoud houden we de kwaliteit van de wegen en kunstwerken op het vastgelegde niveau. Zo is er groot onderhoud uitgevoerd op de N324 Grave – Oss en N639 Ulvenhout – Chaam. Daarnaast werken we via reconstructies verder aan het verbeteren van het provinciale netwerk vanuit de verschillende ambities voor de kernwaarden. Zo is de 1e en 2e fase randweg Baarle-Nassau (N260) opgeleverd, is begonnen met de 1e fase uitvoering N629 Dongen - Oosterhout (met aansluiting op A27), is een onderzoek naar de N284 Reusel – De Mierden gestart, en is de N324 (met een proef met landbouwpasseerhavens) opgeleverd. We streven ernaar om zo veel als mogelijk werk met werk te maken door reconstructies samen uit te voeren met werkzaamheden van groot onderhoud.

We initiëren, faciliteren en stimuleren innovatie, zowel het testen en ontwikkelen hiervan in de praktijk als het grootschalige gebruik, om de beheer- en onderhoudstaak op een efficiënte wijze uit te voeren én te verduurzamen.

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Duurzaamheid en innovatie

Via de wijze van het aanbesteden van projecten dagen we de markt steeds maximaal uit om te komen met innovaties en duurzame oplossingen. Soms gaat dat om zichtbare elementen zoals een biobased vangrail, maar vaak ook om minder zichtbare zaken zoals stiller of laagtemperatuur asfalt of een hoog percentage van hergebruik van materialen. Maar we voeren ook eigen initiatieven en pilots uit. In de beleidsnota KOPI zijn hiervoor separaat middelen gereserveerd. Zo verwachten we in 2019 de afspraken over het starten van een pilot 'licht als een dienst' te kunnen afronden en is het materieel voor de gladheidsbestrijding uitgerust met track en trace apparatuur voor optimalisatie (efficiency én effectiviteit)

van strooi-acties. De aanbesteding voor het toepassen van energieopwekkend asfalt (zon op infra) is opgestart en wordt dit jaar afgerond. We lopen op schema om eind 2020 alle openbare verlichting langs provinciale infrastructuur te hebben omgebouwd naar LED.

We streven naar nul verkeersdoden in Brabant door samen met onze partners (zoals gemeenten, Rijkswaterstaat, politie en openbaar ministerie) in te zetten op de drie pijlers van verkeersveiligheid: gedrag, infrastructuur en handhaving.

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Verkeersveiligheid

Met een hoog aantal dodelijke verkeersslachtoffers was 2018 qua verkeersveiligheid een slecht jaar. De nieuwe privacywetgeving maakt het lastiger om de toedracht en omstandigheden van ongevallen bloot te leggen. In aanvulling op de traditionele ongevalanalyses zetten we daarom (in lijn met het landelijke Strategische Plan Verkeersveiligheid 2030) in op een proactieve risicogestuurde aanpak. We doen dit in nauwe samenwerking met onze partners. De risicogestuurde aanpak gebruiken we als basis voor het nieuwe Brabants Verkeersveiligheidsplan 2020-2024, dat begin 2020 wordt voorgelegd aan de Staten. De pilot TT-projecten (verkeerseducatie op MBO's) loopt op schema; volgend schooljaar verwachten we op 15 MBO-scholen te kunnen starten. Diverse campagnes rondom het jaarthema zichtbaarheid zijn/worden uitgevoerd (bijv. de actie Ik let op Wild!). Een aantal infrastructurele maatregelen in het kader van het verbeteren van de verkeersveiligheid is versneld opgepakt zoals op de Vijf Eikenweg (N631) en N324 (geleiderails). Dit jaar wordt gestart met trajectcontrole op het traject N639 Baarle-Nassau – Chaam en voert de politie i.s.m. RWS en de provincies Noord-Brabant en Zeeland gedurende 8 weken intensieve handhavingsacties uit op afleiding.

We werken samen met de vervoerders, gemeenten, het Reizigersoverleg Brabant en verschillende andere (markt)partijen aan een vraaggericht, verbindend en verantwoord openbaar vervoernetwerk dat aansluit bij de wensen van de reiziger.

We zien het OV als een verbindende schakel in het Brabants mobiliteitsnetwerk dat bijdraagt aan de bereikbaarheid, leefbaarheid en duurzaamheid van onze provincie. Daarom geven we samen met de vervoerders, gemeenten, het Reizigersoverleg Brabant en verschillende andere (markt)partijen uitvoering aan drie OV-concessies conform de uitgangspunten uit de OV-visie.

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Openbaar Vervoer

Op basis van de visie Gedeelde mobiliteit is maatwerk wordt gewerkt aan een adaptieve uitvoeringsagenda gericht op de aanbesteding van de nieuwe concessie voor West-Brabant. Naast de reguliere monitoring en bijsturing van de 3 lopende concessies is er een aantal pilots en experimenten opgestart, zoals Bravoflex in een drietal steden en bij Moerdijk, verschillende deelconcepten (deelauto, hop on hop off bussen) en autonome shuttle dienst (Drimmelen). In het kader van het bereikbaarheidspakket De Run is extra OV ingezet op deze locatie.

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Beleidsnota	Indicator	2019	Voortgang	Voorstel
Doelstelling	€ (excl. Investerings)	15 mln		
Prestaties				
Kwaliteitsvisie Onderhoud Provinciale Infrastructuur (KOPI) (Besluit: PS 18/18)				
De status en inrichting van de provinciale (fiets)wegen scoren objectief gezien goed (score BKXI).	score	>2018		
De status en inrichting van de provinciale wegen worden positief gewaardeerd door de Brabantse burger (waardering WOW).	score	>2018		
Uitvoering projecten planmatig onderhoud (aantal km uitgevoerd groot onderhoud en vervanging)	km/jaar	30	Conform planning; de streefwaarde van minimaal 30 km zal worden gehaald. Hierdoor zal er geen sprake zijn van achterstallig onderhoud op de provinciale infrastructuur. De recente uitspraak van de Raad van State over toepassing van de PAS als toetsingscriterium voor projecten kan leiden tot langere procedures en extra onzekerheid bij infraprojecten.	
Gebruik van recycled materiaal (asfalt en beton) bij onderhoudswerkzaamheden	%	>50%	Conform planning; we schrijven aan de markt voor om in hun aanbieder aantoonbaar 50% hergebruik van beton en/of asfalt toe te passen. Dit doen we pas sinds medio 2018 en hebben nog geen realisatieprojecten hierop kunnen beoordelen, anders dan tijdens de aanbestedingsfase.	
Aantal innovatieve initiatieven of projecten	aantal	3	Conform planning; we verwachten dit jaar definitieve afspraken te kunnen maken over de pilot 'Licht als een dienst', het materieel van de gladheidsbestrijding is uitgerust met track en trace voor optimalisatie strooi-activiteiten en we starten een pilot met een dynamisch wildwaarschuwingssysteem en een innovatieve aanpak voor de eikenprocessierups (beheersen ipv bestrijden via natuurlijke vijanden).	
Percentage LED openbare verlichting en verkeersregelinstallaties	%		Conform planning; de projectvoorbereiding is getroffen en uitrol is voorzien voor 2020.	
Provinciaal Verkeers- en VervoersPlan (Brabants Verkeersveiligheidsplan 2016-2020) (afweegmoment: 2019)				
Door het stimuleren van verkeerseducatie op scholen en voorlichting geven aan Brabantse verkeersdeelnemers streven we naar nul verkeersdoden in Brabant	€	1 mln		
Dodelijke verkeersslachtoffers op provinciale wegen: aantallen	aantal		Het aantal dodelijke verkeersslachtoffers in 2018 in Noord-Brabant is officieel vastgesteld op 150 (2017: 98). Bij de jaarrekening 2018 is reeds melding gemaakt van de aanzienlijke stijging.	
Dodelijke verkeersslachtoffers op provinciale wegen: per reizigerskilometer	aantal			
Minimaal 95% van de BVL-scholen heeft het BVL-label behaald in 2019	%	93%	Voor op planning: eind 2018 had 95% van de BVL-scholen het BVL-label. De indicator wordt echter wel vertroebeld door fusies van	Nav het nieuwe BVVP (Q1 2020) zullen nieuwe KPI's

			scholen. In het kader van een nieuw uitvoeringsprogramma Brabants Verkeersveiligheidsplan (BVVP) in 2019 zal de indicator hierop worden aangepast.	worden gedefinieerd.
Minimaal 100 middelbare scholen doen mee aan Totally Traffic in 2019	aantal	105	Conform planning: eind 2018 deden 101 scholen mee aan Totally Traffic. De indicator wordt echter wel vertroebeld door fusies van scholen. In het kader van een nieuw uitvoeringsprogramma Brabants Verkeersveiligheidsplan (BVVP) in 2019 zal de indicator hierop worden aangepast.	Nav het nieuwe BVVP (Q1 2020) zullen nieuwe KPI's worden gedefinieerd.
Percentage van de Brabanders ouder dan 18 jaar, dat bereikt is met de campagne Brabant gaat voor NUL verkeersdoden	%	>2018	Conform planning: eind 2018 is op basis van de effectmeting 42% bereikt met de verkeersveiligheidscampagne. Er zijn / worden diverse campagnes uitgevoerd met een focus op zichtbaarheid in 2019 (met o.a. Ik zet mijn licht aan! en Ik let op wild!). We verwachten zo nog meer Brabanders te bereiken. De volgende effectmeting zal eind 2019 plaatsvinden.	
OV-visie (Besluit: PS 43/12; Afweegmoment: 2024)				
	€	90 mln		
Het OV sluit aan bij de vraag van zo veel mogelijk reizigers. Klanttevredenscijfer gelijk aan of boven landelijk gemiddelde	OV-klantbarometer	> landelijk		
De reizigers kunnen veilig reizen met het OV in Brabant	Aantal incident meldingen	<2018		
<u>Uitvoering en beheer van de 3 busconcessies obv de vastgestelde OV-visie</u>				
Rituitval obv % uitgevallen ritten tov de dienstregelingen van de concessies	%	<0,2%	Conform planning: De Staten zijn / worden in september over de rituitval in 2018 separaat worden geïnformeerd via de jaarlijkse OV-trendmonitor. Op basis van een toezegging naar aanleiding van een ingediende motie is bij de jaarrekening een voorstel gedaan voorplannen om samen met de vervoerders de reizigers tegemoet te komen voor de niet gereden ritten als gevolg van de stakingen. Daarnaast gelden sommige oorzaken van rituitval als overmacht en vallen buiten de norm van 0,2%. Met maandelijks toezicht via monitoring en contractbeheeroverleg wordt intensief (bij)gestuurd. De norm wordt nog regelmatig niet gehaald. Over de afgelopen periode zijn geen grote afwijkingen geconstateerd en is de trend dalende.	
Afgelegde reizigerskilometers per gereden buskilometer	km	>2018	Conform planning: De Staten zijn / worden in september over 2018 separaat worden geïnformeerd via de OV-trendmonitor. We sturen samen met de vervoerders en het Reizigersoverleg Brabant (ROB) continu naar verdere optimalisatie van de dienstregeling. Op basis de vastgestelde visie 'Gedeelde mobiliteit is maatwerk' wordt bovendien de beweging ingezet met meer inzet op dikke lijnen en maatwerk op dunne lijnen. Mede op grond van langjarige trend van groeiende reizigersaantallen verwachten we hierdoor een verdere stijging van het aantal afgelegde reizigerskilometers per gereden buskilometer in 2019.	
Inzet van zero emissie bussen in de concessie Zuid-Oost obv % tov totaal aantal bussen (100% in 2025)	%	22%	Conform planning; in Zuidoost is het percentage 22%. Ultimo 2021 komt het percentage uit op 48%, zoals contractueel is vastgelegd. Oorspronkelijk is uitgegaan van een geleidelijke transitie; de vervoerder geeft echter de voorkeur aan een gebundelde	

			instroom van elektrische bussen in de concessie per eind 2020 / begin 2021 gekoppeld aan de uitstroom van 64 stad- en streekbussen die dan te oud worden voor de concessie Zuidoost. Bij de bestuursrapportage 2018 zijn de streefwaarden voor 2019 en 2020 hierop aangepast.	
Per concessiegebied een jaarplan sociale veiligheid opstellen met normen en eisen.	aantal	3	Conform planning; voor de concessies West-, Oost en Zuidoost-Brabant zijn de jaarplannen opgesteld en is op basis daarvan subsidie verleend aan de concessiehouders.	

05.02 (Regionale) ontwikkelagenda's mobiliteit

Wat wil de provincie bereiken?

We streven naar goed functionerende netwerken van de verschillende modaliteiten voor personen- en goederenvervoer die nauw op elkaar afgestemd en met elkaar verknoopt zijn.

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Goederenvervoer

Samen met partners werken we aan de Goederencorridor Zuid (Rotterdam - Brabant / Limburg – Duitsland). Via lobby-activiteiten van de provincie zijn (Europese) subsidies naar Brabant gehaald voor een truckparking bij Asten (CEF-call) en het vergroten van de spoorcapaciteit bij het Havenschap Moerdijk.

Spoor, HOV en Knooppunten

Op basis van een uitgebreide netwerkanalyse hebben we een toekomstbeeld 2040 neergelegd voor het OV in Brabant met als eerste concrete resultaat afspraken over extra treinen op de verbinding Dordrecht – Breda. De activiteiten voor het programma Spoor, HOV en Knooppunten zijn met name gericht op een veilig en robuust (internationaal) OV-netwerk: overwegen op de corridor Eindhoven – Breda zijn aangepakt voor het verminderen van de overlast en voor de robuustheid van het netwerk worden er definitieve afspraken gemaakt over het saneren van een tweetal overwegen bij Gilze en Rijen. Voor het project Maaslijn zijn er definitieve afspraken gemaakt en de voorbereidingen voor het startonderzoek in het kader van de pilot innovatief OV Breda – Gorinchem – Utrecht zijn getroffen.

De ontwikkeling van Eindhoven tot internationaal knooppunt is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst en met afspraken over de internationale verbinding Eindhoven – Düsseldorf is hierin al een eerste stap gezet.

Fiets

Het realiseren van een sluitend netwerk van snelfietsroutes vordert gestaag. De doelstelling van 9 bestuursovereenkomsten eind 2020 wordt zeker gehaald. De realisatie komt na moeizaam begin nu op stoom. We verwachten nog steeds dat de eerste 5 volledige routes er eind 2020 (vrijwel) geheel zullen liggen. Daarin lijkt de combinatie van een verplichte werkgeversaanpak zijn vruchten af te werpen met een groeiend aantal bedrijven. De Efteling is in aanwezigheid van de staatssecretaris landelijk ambassadeur voor deze werkgeversbenadering geworden. Met de ondertekening van de Samenwerkingsagenda Fiets met de B5-steden zijn de gezamenlijke ambities op het gebied van fiets vastgelegd.

Luchtvaart

De resultaten van de proefcasus voor Eindhoven Airport zijn opgeleverd. We onderschrijven het advies van dhr. Van Geel om te komen tot een luchthaven die zorgt voor minder hinder en tegelijkertijd op een betere manier is verbonden met haar omgeving en de (ambities van de) Brainportregio.

Regionale Ontwikkelagenda's Mobiliteit

Via de ontwikkeldagen werken we sinds een paar jaar intensiever samen met de regio's aan adaptieve en multimodale mobiliteitsagenda's. In 2019 zijn we samen met de regio's een proces gestart om te komen tot verbeteringen gericht op nog meer samenhangende en integrale gebiedsopgaven, een flexibele financiering en een helder multimodaal afwegekader.

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Beleidsnota	Indicator	2019	Voortgang	Voorstel
Doelstelling	€ (excl. Investerings)	49 mln		
Prestaties				
Provinciaal Verkeers- en VervoersPlan				
Goed functionerende netwerken van modaliteiten voor personen- en goederenvervoer. Deze netwerken zijn zo met elkaar verknoot, dat iedere vervoerswijze een optimale bijdrage levert aan de bereikbaarheid.				
stimulans modal shift personenvervoer in Brabant naar OV en fiets (% gewisseld naar alternatieve vervoerswijze tov vorig jaar).	%			
stimulans modal shift goederenvervoer in Brabant naar water, bus en spoor (% gewisseld naar alternatieve vervoerswijze tov vorig jaar)	%			
Vaststellen van multi-modale mobiliteitsagenda's opgesteld samen met de vier GGA-regio's gericht op infrastructurele aanpassingen en mensgericht maatregelen tbv leefbaarheid, verkeersveiligheid en doorstroming (door provinciale cofinanciering via de subsidieregeling Verkeer en Vervoer)	aantal	4		Conform planning; 4 Regionale Uitvoeringsplannen 2019 (RUP) vastgesteld op ontwikkeldagen dec. 2018 en subsidies (158 projecten) volledig verleend.

<u>(Cofinanciering van) projecten die bijdragen aan meer, duurzamer en innovatiever goederenvervoer over weg, water en spoor</u>				
Wilhelminakanaal geschikt voor klasse IV schepen tot en met haven Loven (Tilburg)	Oplevering 2023	Overeenkomst fase 1,5	Conform planning; door de uitgestelde besluitvorming bij het Rijk over de definitieve oplossing van de geohydrologische problematiek is bij de bestuursrapportage 2018 de overeenkomst fase 1,5 verschoven naar 2019 en de oplevering naar 2023. In de perspectiefnota 2018 zijn extra middelen gereserveerd voor de financiering van beide overeenkomsten. In de 1e helft van 2020 zal op basis van de alsdan beschikbare geactualiseerde raming de overeenkomst worden getekend en een definitief voorstel aan de Staten worden gedaan.	Overeenkomst fase 1,5 doorschuiven naar 2020
Aantal projecten voorzien van cofinanciering (besluit Robuuste Brabantroute en subsidieregelingen Goederenvervoer en SHK)	aantal	5	Voor op planning; op dit moment zijn 3 projecten voorzien van cofinanciering (1 Goederenvervoer en 2 SHK). De verwachting voor heel 2019 wordt naar boven bijgesteld tot 7.	7
Aantal projecten gerealiseerd door derden (besluit Robuuste Brabantroute en subsidieregelingen Goederenvervoer en SHK)	aantal	5	Voor op planning; op dit moment zijn 3 projecten gerealiseerd (1 Goederenvervoer en 2 SHK). De verwachting voor heel 2019 wordt naar boven bijgesteld tot 7.	7
<u>(Cofinanciering van) projecten die bijdragen aan de uitvoering van de ontwikkelagenda Spoor, HOV en Knooppunten</u>				
Aantal projecten voorzien van cofinanciering (subsidieregeling SHK)	aantal	3	Voor op planning; op dit moment zijn 2 projecten voorzien van cofinanciering. De verwachting voor heel 2019 wordt naar boven bijgesteld tot 6.	6
Aantal projecten gerealiseerd door derden (subsidieregeling SHK)	aantal	3	Voor op planning; op dit moment zijn 2 projecten gerealiseerd. De verwachting voor heel 2019 wordt naar boven bijgesteld tot 6.	6
<u>Realiseren van snelfietsroutes tbv het stimuleren van het gebruik van de fiets</u>				
Realisatie snelfietsroute Cuijk - Nijmegen	Oplevering 2020		Conform planning; de laatste ontbrekende schakel (fietsbrug) is aanbesteed en wordt opgeleverd medio 2020.	
Aantal afgesloten bestuursovereenkomsten voor snelfietsroutes uit het uitvoeringsprogramma Fiets in de Versnelling (cumulatief)	aantal	7	Conform planning; er zijn totaal 6 bestuursovereenkomsten voor snelfietsroutes afgesloten. De streefwaarde van 7 zal worden gerealiseerd.	
% gerealiseerde roudedelen eerste 5 snelfietsroutes (% km cumulatief)	%	50%	Achter op planning; de realisatie van roudedelen van voldoende kwaliteitsniveau loopt op dit moment achter. We hebben ervoor gekozen om bestuursovereenkomsten te	30%

			sluiten voor gehele trajecten van snelfietsroutes met alle betrokken gemeenten voorzien van een gedetailleerde kostenraming. De realisatie is hierdoor later op gang gekomen. De uitvoering ligt bij de gemeenten (zij vragen de subsidie aan) en komt nu goed op gang. We verwachten voorsnog de streefwaarde van 100% in 2020 (nagenoeg) te realiseren.	
<u>(Cofinanciering van) projecten die bijdragen aan de ontwikkeling van Vernieuwing OV</u>				
Aantal projecten voorzien van cofinanciering	aantal	3	Voor op planning: in het licht van de visie 'Gedeelde mobiliteit is maatwerk' (PS 68/18) dragen we bij aan diverse initiatieven als een zelfrijdende shuttle (Drimmelen) en enkele Bravoflex pilots (o.a. Helmond, Eindhoven, Moerdijk en Roosendaal).	5
Aantal projecten in uitvoering door derden	aantal	3	Voor op planning: er wordt geëxperimenteerd met verschillende alternatieve vervoersconcepten zoals Bravoflex, Beamerz en Amber (beide 's-Hertogenbosch), Togethr (ridesharing Moerdijk) en deelauto Oisterwijk. Waar aanvankelijk initiatieven moeilijk van de grond kwamen, verwachten we voor 2019 fors meer pilots en experimenten met alternatieve vervoersconcepten.	9

05.03 Strategische agenda

Wat wil de provincie bereiken?

Om Brabant een internationale top kennis- en innovatieregio te laten blijven pakken de knelpunten in de bereikbaarheid binnen Brabant en op de (inter-) nationale verbindingen van en naar Brabant aan.

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Majeure projecten

Het project verbreding en verdieping Wilhelminakanaal heeft eerder vertraging opgelopen vanwege de geohydrologische problematiek. Uiteindelijk heeft de minister gekozen voor de variant van herbouw Sluis II. Dit maakte een actuele kostenberekening nodig op basis waarvan nieuwe bestuursovereenkomsten worden ondertekend (Q1 2020). De middelen hiervoor zijn reeds bij de Perspectiefnota 2018 gereserveerd. Tijdens BO-MIRT 2018 is een besluit genomen over een verbeterd voorkeursalternatief N65 Vught – Haaren en de bijbehorende extra financiering. De projectvoorbereiding loopt en gekeken wordt naar de meest geschikte uitvoerings-organisatie. Alles is erop gericht om het snelst mogelijk tijdspad te realiseren om interferentie met PHS Vught te voorkomen. Het project van de nieuwe verbindingsweg N69 is gegund, en de voorbereidende werkzaamheden vinden nu plaats gericht op de eerste schop in de grond eind 2019 en oplevering in 2021. Extra speciaal is dat de weg energieneutraal wordt aangelegd. De voorbereidingen voor de aanbesteding voor het zuidelijke deel van de N279 Veghel – Asten zijn in volle

gang. De gunning stond voor eind 2019 gepland, maar dit verwachten we nu medio 2020. Vanwege de aanscherpingen is het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) iets later (dec. 2018) vastgesteld. Het MIRT-programma A2 Deil – 's-Hertogenbosch – Vught loopt volgens planning. Het gaat om maatregelen voor zowel de auto, de fiets als het openbaar vervoer die al in de komende jaren gerealiseerd gaan worden, zoals kleine infrastructurele verbeteringen op de A2 zelf, snelfietsroute Zaltbommel – 's-Hertogenbosch, OV-knooppunten en gedragsmaatregelen. Tegelijkertijd wordt binnen dit MIRT-programma A2 gewerkt aan de MIRT-verkenning gericht op het oplossen van de knelpunten op de A2 op langere termijn (na 2025) door het uitbreiden van infrastructuur. Voor de A50 corridor Nijmegen – Eindhoven is het MIRT-onderzoek gestart.

De planning van het PHS Vught staat onder druk door het grote aantal zienswijzen op het ontwerptracébesluit (OTB) en aanvullend onderzoek voor geluids- en trillingseffecten. Het tracébesluit (TB) wordt nog wel steeds in 2019 verwacht.

Komende jaren gaat Brabant dus flink op de schop. Daarom worden samen met Rijk en partners afspraken gemaakt over een slimme minder hinder aanpak voor heel Zuid-Nederland: een pakket van maatregelen om de doorstroming van het wegennet op peil te houden met onder andere (het uitbreiden van) een werkgeversaankpak om werknemers te stimuleren anders, of op een ander tijdstip te reizen en de inzet van nieuwe mobiliteitsdiensten.

SmartwayZ.NL

Het onderzoek naar de oplossingen voor de A2 Randweg Eindhoven (in combinatie met A50) leveren we in 2019 op en bepalen tijdens het BO-MIRT najaar 2019 samen met het Rijk de vervolgstappen. Daarnaast speelt er de komende jaren een aantal grote rijksprojecten in Brabant. Via het programma SmartwayZ.NL worden de verbreding van de A58 Tilburg – Eindhoven en de aanpak A58 St.-Annabosch – Galder (InnovA58) uitgevoerd. Beide projecten liggen op schema met vaststelling van het ontwerptracébesluit (OTB) in 2019 en verwachte openstelling in 2023. Daarnaast is voor de A67 eind 2018 het voorkeursalternatief met verbreding tussen Leenderheide en Geldrop vastgesteld. Volgens de huidige planning is de start van de uitvoering voorzien in 2022 / 2023.

We initiëren, faciliteren en stimuleren innovatie door het ontwikkelen, testen en uitrollen in de praktijk om slimmer en efficiënter gebruik te maken van het beschikbare netwerk via smart mobility toepassingen en gedragsverandering.

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

SmartwayZ.NL Smart Mobility

Het plaatsen van I-VRI's zal uitlopen tot Q1 2020 ivm problemen bij de leverancier. Verschillende diensten zijn al wel uitgerold zoals de app 'Schwung' (prioriteit voor specifieke groep) en 'time to green'. Binnen het programma SmartwayZ.NL stimuleren we de ontwikkeling (Mobility Lab), het testen (MobilitymoveZ.NL) en uitrollen (Mobility Market) van smart mobility toepassingen en innovatieve mobiliteitsconcepten. Zo hebben we een doorlopende cyclus neergezet. In 2019 zijn ondermeer ADAS (innovatie rijhulpsystemen) en Beijer (universele toegang tot complexe voertuigsensordata) gestart. Bovendien starten we in 2019 een pilot gericht op een autonoom voertuig op de openbare weg in 2020 (Buurauto-Noom). Een echte test van een autonoom voertuig in de praktijk, waar alle uitdagingen samenkomen én waarin de marktpartij een groot deel van het project zelf financiert. Marktpartijen (waaronder ook autofabrikanten) weten ons inmiddels te vinden en dat zorgt voor een verdere professionalisering van de testomgeving. Om onze status als dé smart mobility regio te onderstrepen zijn we samen met de Brainport regio host geweest van het internationale ITS-congres. Het no-regret maatregelenpakket voor de A2 Weert – Eindhoven is afgerond. Dit is aangevuld met een mobiliteitsdienst

gericht op gedragsverandering en obv de evaluatie onderzoeken we een uitbreiding met een vervolgpakket met OV-fietsen en voor het onderliggende wegennet. Deze 'lessons learned' passen we ook toe tijdens de werkzaamheden aan de N279 Veghel - Asten. In het kader van Smart Logistics is voor dit wegvak een dynamische bandenspanningsmeter aanbesteed.

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Beleidsnota	Indicator	2019	Voortgang	Voorstel
Doelstelling	€ (excl. Investerings)	26 mln		
Prestatie				
Provinciaal Verkeers- en VervoersPlan				
Verbetering van de bereikbaarheid binnen Brabant en van de (inter-) nationale verbindingen van en naar Brabant:				
indicatie filedruk op de wegen in Brabant	gemiddelde vertraging per uur autorijden			
Uitvoeren van het programma SmartWayZ.NL met de doelstelling het versneld oplossen van bereikbaarheidsknelpunten ter versterking van de economie en het vestigingsklimaat in Zuid-Nederland:				
Aantal uitgevoerde projecten of initiatieven (samen met derden) op het gebied van Smart Mobility.	aantal	16	Conform planning: in totaal verwachten we de streefwaarden van 16 opgestarte of afgeronde initiatieven te halen. Er zijn 14 startups geselecteerd voor Mobility Lab ronde 2019, nu matchmaking en uitvoering geheel in 2019. MobilitymoveZ.NL 2 nieuwe projecten in 2019 gestart (Beijer en ADAS). Wellicht volgen er nog nieuwe projecten in 2019. Mobility Market gunning N279 medio 2019 verwacht.	
Realiseren geplande aanpak N279-Zuid (Veghel-Asten)	Oplevering 2023	gunning	Achter op planning: vanwege latere vaststelling van het PIP wordt in 2019 de aanbesteding voorbereid. Gunning wordt nu medio 2020 verwacht ipv ultimo 2019. Oplevering wordt nog steeds voorzien in 2023.	gunning naar 2020
Realiseren geplande aanpak A58 (InnovA58)	Oplevering 2023	ontwerptracébesluit	Conform planning: de uitwerking van het ontwerp voor het traject St.-Annabosch-Galder (InnovA58) vraagt wat langer tijd. Voor dit traject wordt naar verwachting in de tweede helft van 2019 het OTB vastgesteld. De verwachte openstelling voor het verkeer is 2023. De uitvoering ligt bij het Rijk.	

Besluitvorming

Verloop begroting

x € 1.000	Begr. 2019 (PS 48/18)	1e wijz 2019 PS (82/18)	2e wijz 2019 PS (13/19)	Begr. 2019 t/m 2e wijz.	IV. Adm./techn. mutaties *	III. Eerdere besluitvorming	II. Uitwerking Bestuursakkoord	I. Voorstellen	Begr. na 3e wijz.
0501 Basis op orde									
lasten	109.670	0	514	110.184	68	0	0	105	110.358
baten	29.206	0	15.069	44.275	70	0	0	0	44.345
saldo	-80.464	0	14.555	-65.909	2	0	0	-105	-66.013
0502 (Regionale) Ontwikkeling agenda Mobiliteit									
lasten	49.457	17.200	2.600	69.257	-44.183	0	0	0	25.074
baten	872	0	-72	800	-308	0	0	0	492
saldo	-48.585	-17.200	-2.672	-68.457	43.875	0	0	0	-24.582
0503 Strategische agenda									
lasten	87.750	0	4.936	92.686	-702	0	0	0	91.984
baten	17.547	0	0	17.547	0	0	0	0	17.547
saldo	-70.203	0	-4.936	-75.139	702	0	0	0	-74.437
Toegedeelde organ	15.871	0	0	15.871	1.380	0	0	0	17.251
totaal programma 05									
lasten	262.748	17.200	8.050	287.998	-43.437	0	0	105	244.666
baten	47.625	0	14.997	62.622	-238	0	0	0	62.384
saldo	-215.123	-17.200	6.947	-225.376	43.199	0	0	-105	-182.282

Een specificatie van de besluitvorming vindt u hier.

Algemene voortgang van het programma

Het programma loopt conform planning. Alle punten uit het Bestuursakkoord 2015-2019 zijn gerealiseerd of in uitvoering. Dit jaar staat in het teken van het uitwerken van en/of starten met de uitvoering van de gemaakte afspraken. Zo maken we de eerste concretiseringslag van het toekomstbeeld OV 2040: ten behoeve van een robuust OV-netwerk maken we afspraken over het saneren van overwegen en over extra treinverbindingen (Dordrecht – Breda en Eindhoven – Düsseldorf). Daarnaast werken we, mede als regionale uitwerking van het Klimaatakkoord, aan een adaptieve werkagenda Slimme en Duurzame Mobiliteit Brabant ter bespreking in het BO MIRT 2019. Voorts treffen we gestaag de voorbereidingen voor een aantal grote infrastructurele projecten dat op stapel staat, zoals de N279, N65 en N69. We zetten steeds meer in op een adaptieve en multimodale aanpak samen met (overheids-)partners. Een mooi voorbeeld daarvan is het bereikbaarheidspakket voor De Run in Veldhoven. Bovendien kijken we ook steeds vaker (en met succes) naar de gedragscomponent zoals de werkgeversbenadering en het gebruik van smart-mobility toepassingen. In 2019 zetten we belangrijke stappen in het kader van autonoom rijden: we starten met een autonome shuttle in Drimmelen ihkv vernieuwing OV en met de voorbereiding van de eerste test van autonoom rijden in de praktijk (Buurauto-Noom).

Financieel overzicht

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2019	Begrotingwijz. 1 en 2	Begrotingswijz. 3 2019	Begr. na wijziging 2019
Lasten	262.748	25.250	-43.332	244.666
Baten	47.625	14.997	-238	62.384
Resultaat	-215.123	-10.253	43.094	-182.282

